

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	1
1.1 ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ที่เป็นฮาร์ดแวร์ (Hardware) และข้อมูล (Data)	1
1.2 ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ที่เป็นซอฟต์แวร์ (Software)	14
1.3 ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ที่เป็นเครือข่าย (Networking)	22
1.4 อินเตอร์เน็ต (Internet)	24
1.4.1 อินเตอร์เน็ตคืออะไร	24
1.4.2 การให้บริการทางอินเตอร์เน็ต	25
1.4.3 ประโยชน์ของการใช้อินเตอร์เน็ต	27
1.4.4 อินเตอร์เน็ตมีการจัดการบริหารอย่างไร	28
1.4.5 ลำดับขั้นสามลำดับในอินเตอร์เน็ต	30
บทที่ 2 การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้งานกฎหมาย	35
2.1 ระบบสืบค้นข้อความ (Text Retrieval System)	38
2.1.1 ระบบการสืบค้นเอกสาร	42
2.1.2 ระบบฐานข้อมูลควบคุณเอกสาร	47
2.1.3 ระบบสืบค้นทางกฎหมายโดยคำกำกับข้อความ	49
2.2 การสร้างสถานการณ์จำลองในการศึกษากฎหมายและการพิจารณาคดี (Computer Simulation in Legal Education and Trial)	53
2.2.1 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสถานการณ์จำลอง ในการศึกษากฎหมาย	53
2.2.2 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสถานการณ์จำลอง ในการพิจารณาคดี	57

2.3 ระบบฐานความรู้ทางกฎหมายและระบบผู้เชี่ยวชาญ (Legal Knowledge-Based System and Expert System)	62
2.3.1 ระบบคอมพิวเตอร์ฐานความรู้ทางกฎหมาย	63
2.3.2 ระบบผู้เชี่ยวชาญ	63
1. ระบบให้เหตุผลโดยใช้ฐานในคดีก่อน (Case-based reasoners)	67
2. ระบบตามร่ายเส้นประสาท (Neural nets)	69
3. ระบบการใช้ตรรกะแบบไม่ชัดแจ้ง (Fuzzy logic-based systems)	72
4. ระบบการใช้ตรรกะแบบมีหลักเบื้องหลัง (Deontic logic-based systems)	76
5. ระบบการใช้ตรรกะที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หรือไม่ใช้เพียงครั้งเดียว (Non-monotonic logic-based systems)	76
บทที่ 3 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	87
3.1 นิติกรรมสัญญา	87
3.1.1 การทำนิติกรรมสัญญาด้วยระบบคอมพิวเตอร์	90
3.1.2 ข้อพิจารณาสถานที่และเวลาที่เกิดของสัญญา	94
3.1.3 การใช้ตัวแทนอิเล็กทรอนิกส์หรือโปรแกรม	95
3.1.4 กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรมสัญญา ด้วยระบบคอมพิวเตอร์	114
3.2 ลงทะเบียน	116
3.2.1 หลักลงทะเบียนตามกฎหมายคอมมอนลอว์	117

หน้า
1. การฉ้อโกง (Fraud) 117
2. การประมาทเลินเล่อ (Traditional Negligence) 118
3. การแสดงความเท็จโดยประมาทเลินเล่อ (Misrepresentation) 120
4. หลัก Res Ipsa Loquitur (The thing speaks to itself) 121
5. กระทำผิดวิชาชีพ (Malpractice) 122
6. หลักความรับผิดชอบย่างเคร่งครัด (Strict Liability) 123
3.2.2 หลักละเมิดตามกฎหมายไทย 125
บทที่ 4 กฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 135
4.1 อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Crime) 135
4.1.1 ความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ 135
4.1.2 วิธีการที่ใช้ในการกระทำการผิดทางอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 135
4.1.3 อาชญากรทางคอมพิวเตอร์ 141
4.1.4 ปัญหาข้อกฎหมายทางอาญาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 143
4.2 วิธีพิจารณาความอาญา 146
4.2.1 อำนาจพนักงานสอบสวน 146
4.2.2 การสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ 147
4.2.3 การตรวจพิสูจน์หลักฐานทางคอมพิวเตอร์ 149
1. ปัญหาทางกฎหมาย 155
2. ตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางคอมพิวเตอร์หรือนิติคอมพิวเตอร์ 156
3. การรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญา 161

4.	ตัวอย่างคดีที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางคอมพิวเตอร์	165
5.	การตรวจพิสูจน์หลักฐานทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software Forensics)	169
4.2.4	เขตอำนาจ (ของรัฐและศาล)	192
4.3	มาตรการด้านกฎหมายไทย	193
4.3.1	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	194
4.3.2	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 (ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์)	213
4.3.3	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 (หมายศาลกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์)	225
บทที่ 5	กฎหมายพิเศษที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	229
5.1	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	229
5.1.1	กฎหมายที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์	229
1.	กฎหมายกับการพัฒนาและคุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์	229
2.	การพัฒนาของการคุ้มครองระหว่างประเทศ	231
3.	แนวคิดละเมิดโปรแกรมคอมพิวเตอร์	232
(1)	การพิจารณาคดีละเมิดลิขสิทธิ์โปรแกรมว่าคุ้มครองอะไร	232
(2)	การนำหลักละเมิดลิขสิทธิ์มาใช้กับการลอกเลียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์	232

หน้า

(3) การคุ้มครองการแสดงบนจอ การโடดอบกับผู้ใช้ และการกระทำโดยการออกแบบใหม่จากผลลัพธ์ที่เห็นแล้วหรือวิเคราะห์ข้อมูลร้อย	236
(4) การคุ้มครองลิขสิทธิ์บนอินเตอร์เน็ต	236
(5) แนวคำพิพากษาที่เกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์บนอินเตอร์เน็ต	246
5.1.2 กฎหมายเครื่องหมายการค้า	249
1. เครื่องหมายการค้าทั่วไป	249
2. เครื่องหมายการค้าในอินเตอร์เน็ต	250
(1) ลักษณะและหน้าที่ของโดเมนเนม	251
(2) การใช้อินเตอร์เน็ตอื่น ๆ ที่ละเมิดต่อสิทธิเครื่องหมายการค้า	255
5.1.3 กฎหมายสิทธิบัตร	258
1. สิทธิบัตรทั่วไป	258
2. การประดิษฐ์ที่มีคอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้อง	259
5.1.4 คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้าที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	264
5.2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	289
5.3 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	295
5.3.1 หลักการเบื้องต้นที่ต้องมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	295
5.3.2 ตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	297

หน้า	
5.4 กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)	302
5.4.1 ความหมาย	302
5.4.2 ปัญหาทางกฎหมาย	315
5.4.3 ประเด็นเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา	316
5.4.4 ประเด็นกฎหมายเรื่องพยานหลักฐาน	323
5.4.5 กฎหมายที่จำเป็นในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	327
1. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	329
2. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ	348
5.4.6 ปัญหาการทำธุรกิจตลาดประมูลออนไลน์ (E-auction)	356
5.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพาณิชย์โมบายล์ (M-Commerce)	365
เอกสารและแหล่งที่อ้างอิง	369
ประวัติผู้เขียน	377
1. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านพาณิชย์	377
2. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านคุ้มครองผู้บริโภค	379
3. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านอาชญากรรมทางไซเบอร์	380
4. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านภาษีอากร	380
5. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านคุ้มครองผู้บริโภค 2.2	380
5. 1 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2.2	380
5. 2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2.2 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	381
5. 3 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค 2.2	382
6. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านคุ้มครองผู้บริโภค 2.1	382
6. 1 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2.1	382
6. 2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2.1 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	383
6. 3 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค 2.1	384
7. ประวัติของนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านคุ้มครองผู้บริโภค 2.0	384
7. 1 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2.0	384
7. 2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2.0 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	385
7. 3 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค 2.0	386

ធន

19. ៩. ០. ៥០.

ការិះគមិរគេរែងទាំងក្បាលមាយនៃក្បាលមាយពីភេទគមិរគេរែង Computer Usage in Legal Practice and Laws Related to Computer

ល.ជ. ខេត្ត ស៊វនិតិសាធ
ផ្ទុកិដ្ឋាការនាសាស្ត្រទៅរាជធានីភ្នំពេញ ៩

ិិមិក្រុងទី ១	ិ.ស. ២៥៤៧	ចាប់ពី ១,០០០ ដំបូល
ិិមិក្រុងទី ២	ិ.ស. ២៥៤៧	ចាប់ពី ២,០០០ ដំបូល (ធនបាបប្រើប្រាស់)
ិិមិក្រុងទី ៣	ិ.ស. ២៥៤៩	ចាប់ពី ១,០០០ ដំបូល (ធនបាបការណ៍ពិនិត្យ)
ិិមិក្រុងទី ៤	ិ.ស. ២៥៥០	ចាប់ពី ២,០០០ ដំបូល (ធនបាបការណ៍ពិនិត្យ)

ISBN : ៩៧៤-៩៦១៧-១៦-៩

សង្គមិលិតិថ្មី

ទារាង 280 បាហ

ិិមិក្រុងទី ៥០ ចាប់ពី

513/124 ខេត្ត ស៊វនិតិសាធ ៣៧ (វិថីពេលវិប័យ)

ិិនានរឿងសាធារណ៍ ៩ ខេត្តបាបីប្រាស់ ៩ រាជធានីភ្នំពេញ ១០៧០០

ទូរ ០-២៤១២-៩៤៦០ ទូរសារ ០-២៨៦៤-៦៩៩៧ ម៉ោចីអី ០៨៩-៦៧៥-៣៩២២

ិិមិក្រុងទី ៥០ ចាប់ពី ២៥៥០